

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שביעי

ספר

היכל
חמישי

צמח צדק

והוא

כולל פסקי דינים מן שלחן ערוך
אורח חיים וזוהר דעה

חלק ראשון

מאת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא מנחם מענדל נבג"ם זי"ע
מליובאוויטש

הוצאה חמישית עם הוספות ומילואים



יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת המאה להולדת כ"ק אדמו"ר (מוהרי"צ) נ"ע
שנת חמשת אלפים שבע מאות וארבעים לבריאה

יורה דעה

סימן כ"ג *

הסי' כ"ג הי"ש בהשחט שני דאשוי' כאחד אם יש כמלא צואר חניץ לצואר דהיינו ג' צוארי' שחטוי' לכתחילה דמ"ש השוחט משום דאיירי בקדשים כו' ומ"ש ג' צוארי' ולא סגי בשנים כשהלכו שניהם על שני הצוארי' ונגמר השחיטה בשני' משום דמילתא דפסיקא נקט שבשוחט בסכין של ג' כשהשלישי נכנסו בצואר הראשון עבר על השני ב' ונגמר שחיטתם והנה לכתחילה צריך לשחוט שני הסימנים ולא רובן (הגם שהרי"צ פסק כל"ק דבעוף איירי מ"מ המשנה איירי גם ל"ב.) א"כ השלישי' תשחט הצואר הראשון את המפרקה וקשי' למ"ש הרמ"ב ב' רבוי"ה שבשחיטת המפרקת טריפה מיהו י"ל שנשחט הבשר שבו הסימני' למפרקת.

הדף נא, ב

ד"ה רפ"ט — בבין פס"ד — הרליג. קטע זה נמצא לעיל סוף ס"ק ט. ובמקום זה בא קטע דלהלן:

ע' גמ' פ"ט דנ"ח ע"ב כל הני חיווי כו' וע' מ"ו סע"א היינו רבותיהו יש להעיר לכאן וגם מ"ש הת"ש בתחילת דבריו וז"ל ולא מצונו בכיוצא בזה דאמרין הכי רבותיהו ודאמרין הכי בחולין דמ"ו אינו ענין לזה כלל עכ"ל. ג"ז אינו מוכרח דהתם נמי אף שאין סירכא בלא נקב עכ"ו כיון ששוככות זע"ז סותמות הנקב והו"ל הכי רבותיהו וכשרה. וה"נ יש כאן סתימה טובה מתחלת יצירתם העור העב והנוצות. והו"ל ג"כ הכי רבותיהו כיון שאנו רואים שכל מיני אווזות אלו ה"י כן וא"כ עדיף מדין הני חיווי דנ"ח ע"ב דמכשירים מה"ט אף יתרת והכא נוסף ע"ז איכא סתימה מעליא. ע' תשו' שב יעקב סי' כ"ד התי"ד ג"כ כה"ג גבי שני קנים משום כל חיווי כו'.

סימן סד **

שלושה חלבים חייבי' עליהם כרת חלב שעל הקרב וחלב שתי הכליות וחלב שעל הכסלים והמה מבואר' בכתוב ויקרא ג' את החלב המכסה את הקרב הקרב נמשעו והיא הקרום שקורין טילא וכן החלב שעל המסס ובה"כ והוא תותב קרום נקלף פשרה תותב פרוש על הקרב כשמלה ויש לו קרום מלמעלה ונקלף הקרום ממנו בנחת והט"ז פי' ברש"י טור דס"ל לר"ע שהוא תותב כשמלה ונקלף עם קרום התחתון ואיתא להא ואיתא להא ואת כל החלב אשר על הקרב להביא חלב שעל ג' הקיבה העשוי קשטא אבל העשוי כיתר מותר לבני א"י ומיהו אנהנו שנמשכים אחד בני בבל נוהגין בו איסור ולהביא חלב שע"ג הדקין באורך אמה משך התחלתם מן הקבה ובמשך סימם אצל החלחולת. וכן החלב העב של הטחול אסור וחייבי' עליו כרת ושאר החלב שעליו אסור מד"ס. ואת שתי הכליות נירעין בלע"ז ר"ל החלב שעליהן מבחוץ והקרום הדק שעליו אבל הקרום התחתון שבינו לבשר הכליות אין חייבי' עליו אלא אסור מד"ס (וצ"ע לפמ"ש הט"ז בפ"ו תותב קרום ונקלף דקאי על קרום התחתון אי"כ עליו אלא אסור מד"ס) וצ"ע לפמ"ש הט"ז בפ"ו תותב קרום ונקלף דקאי הטרפי' תלוי בו אידך הוא עצמו מותר מן התורה מיהו לפמ"ש הרמב"ם שכל אלו החזטוי' והקרומי' אסורין מד"ס י"ל דהגם שהסימן תלוי בהם עכ"ז אין עצמם אסור דהא מוכרחי' לומר כן בשאריו הקרומי' חניץ מקרום העליון של הכוליא כו' ע"ש בפ"ו מהמ"א ה' י"ב ט"ו ולבון הכוליא מותר דחלב שעליהן אמר דחמנא ולא שבתוכן מיהו נהגו לחטט אחריהן

* נעתק מכת"י מעתיק, אבל בא בהמשך אחד עם פס"ד של הצי"צ שנדפסו.

** מכת"י מעתיק, אבל נמצא בין פס"ד של הצי"צ שנדפסו.

ובדיעבד אם נצליח הכוליא בחלבה שרי ר"י בפג"ה ד' צ"ז. אשר על הכסלים פלנקין בלע"ז ופרש"י שהוא החלב אשר על הפלנקין שהם תחת הכליות ואין עליו שם חיפוי בשר רק שהמתנים שקורין לונביל"ש שרחבים מהצלעות הקטנות מכסים אותם אחר שמתהבהמה שנדבק בשר בבשר אבל בחייה פירוקי מפרקי לפיכך אסור וכן תרבא דקליבוסתא שהוא החלב אשר על עצם קטן המחובר לעצם שקורין היק"א שהוא עצם אמצעי השדרה ואורו עצם קטן מחובר לאל"י ועליו יש חלב וחיבים עליו כרת.

סימן ס"ז*

סי' ס"ז בב"י והרא"ה כ' וא"א לומר דבחלבון שריא ובחלמון אסירא שהרי האפרוח מן החלבון הוא נוצר ולא מן החלמון וכ"ה בר"ן בשם הרא"ה ע"ש דבריו בארוכה. הנה ג"ל שהוכחה זו אינה אלא לפי שיטת הגאונים והר"ף והרמב"ם דס"ל דדוסתאי פליג ארבי ירמי' דר"י אינו מחלק אלא בין קשר לחוץ לקשר דבקשר לחוד וזרק את הדם ואוכל את השאר. ובחוץ לקשר כשלא נמצא על הקשר הכל מותר (דהיינו גם הדם מותר) משום דס"ל שאין זה דם ריקום דרם ריקום הי' ראוי להיות על הקשר (של חלבון דוקא ששם זרע הזכר ואפשר דכמ"כ גם בחלמון על הקשר דוקא בלבד הוא דם ריקום לפי שמקשר של חלבון יורד הריקום לקשר של חלמון שהוא מכוון נגד קשר של חלבון) וכשנמצא גם על הקשר אסורה כל הביצה דאו דוקא שדי תיכלא בכולא שנרא' שמתפוש בתוכיות הביצה. ודוסתאי לא ס"ל לחלק בהכי אלא בין חלבון לחלמון דבחלבון מותר גם על הקשר הגם דשם הוא בודאי דם ריקום שהרי החוש יעיד ע"ז שזרע הזכר לבן כחלמון וגם החלבון הוא מבחוץ כזרע הזכר שהוא לצד חוץ כו' מ"מ מותר דעדיין לא שדא תיכלא בכל הביצה כי ס"ל שאינו מתהווה ריקום האפרוח עד שיומשך הדם גם בהחלמון שאז כולו אסור וע"ז פליג הרא"ה וס"ל דא"א לומר דבחלמון אסירא משום דאו שדי תכלא בכולא להתהוות האפרוח שהרי נראה בעליל שהאפרוח נוצר כולו ועדיין החלמון קיים והחלבון כבר חלף והלך לו א"כ צ"ל כההיא תנא דתנא קב"י איפכא דבחלבון אסירא משום דאו שדי תיכלא בכולא להתהוות האפרוח ואין לומר דמשום שלא נמצא על הקשר אימא לאו דם ריקום הוא אלא דם ביצים בעלמא הוא דמותר לא ס"ל (האי תנא) להתיר בזה ופליג בהא אר' ירמי' דמתיר בהא וטעמא דדוסתאי נרא' לומר ד"ס דאורייתא הוא דרם ריקום אסור מן התורה ולחומרא ור' ירמי' ס"ל דלא היה ספק כלל כיון שלא נמצא על הקשר כלל דע"כ על הקשר הי' ראוי להיות נמצא אם כן דהא שם קישור זרע הזכר כנ"ל והילכך לפי שיטת הגאונים' ראוי לאסור בכ"כ שנמצא גם דם בחלמון או בחלבון משום ס' דעת הרא"ה דס"ל דהיא איסור תורה אבל לפי שיטת רש"י ובעלי התוס' לכאורה אין מקום כלל להוכחה זו של הרא"ה לאסור בחלבון יותר משום שהאפרוח נוצר ממנו כו' לפי מה שפירשו התוס' והרא"ש והר"ן דעת רש"י (דדוסתאי ור' ירמי' לא פליגי אהדדי גם רש"י עצמו כ"כ דהחילוק שבין חלמון לחלבון לפי דברי דוסתאי ור"י אינו אלא בשנמצא על הקשר בלבד ולא נתפשט חוצה לי' דבחלבון שריא ובחלמון אסרי אבל אם לא נמצא כלל על הקשר אלא חוץ לקשר בשניהם מותר ובנמצא על הקשר ונתפשט גם חוצה לו בשניהם אסור א"כ ארבה מחזיקי' הם דעת הרא"ה דהתחלת יצירת האפרוח הוא מן החלבון דייקא ששם נמשך זרע של הזכר כמו שפרש"י בעצמו מיהו מאי דמכשרינן בנמצא על קשר החלבון בלבד דנהי דאפשר שיתהווה האפרוח מדם שבזרע זו אבל כל שלא נתפשט עדיין חוצה להקשר ולא נתפור בשאר הביצה כלל רק עדיין הוא שם במקורו וראשיתו מותר לאכול את השאר הביצה וזורק את הדם אבל בנתפשט גם חוץ לקשר הנה עיננו רואי' שמתחיל להתפור ולתת ארס בהביצה או כולו אסור משא"כ בנמצא שלא כנגדו הקשר מותר לכ"ע לרש"י שאז אינו דם ריקום כלל משום שאינו נמשך ממקום הזרע הגם שיצירת האפרוח מן החלבון הוא אבל איכ' . פה שראשיתו ע"כ מהקשר הי' ראוי להיות נשאר רושם בהקשר עכ"פ דבהחלבון הוא נגזא עדיין ואם נמשך מקשר החלבון הי' ראוי להשאיר שם רושם אלא ע"כ שאינו דם ריקום כלל אבל כשנמצא בקשר החלמון שהוא מכוון כנגד קשר של חלבון בודאי מקשר של

(*) כתיי מעתיק, אבל נמצא בין פס"ד של הציצ.